Lietas Nr. A420159516
Lietas arhīva Nr. A42-00222-17

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2017.gada 8.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis M.Birkmanis,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei Mārai Peilānei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2016.gada 18.februāra lēmuma Nr.22.13-2/1185 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) Nodokļu pārvalde veica pieteicējam /pers. B/ datu atbilstības pārbaudi un konstatēja, ka pieteicējs 2013.gada 7.maijā atsavinājis no nekustamā īpašuma /adrese B/, kadastra Nr./numurs A/, atdalīto zemes gabalu 7,6 ha platībā, kadastra Nr./numurs B/(lietošanas mērķis – lauksaimniecībā izmantojamā zeme), par Ls 24 600 (35 002,65 *euro*), bet nav iesniedzis deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma par veikto atsavināšanas darījumu. Savukārt 2014.gada 12.maijā /pers. B/ ir iesniedzis iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) gada ienākumu deklarāciju par 2013.gadu, kur iepriekš minētos ienākumus deklarējis kā neapliekamos ienākumus.

[2] Dienesta Nodokļu pārvaldes IIN datu atbilstības pārbaužu daļas vadītāja 2016.gada 11.janvārī pieņēma lēmumu Nr.31.1-8.56/5248 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru noteica pieteicējam pienākumu iemaksāt budžetā IIN 4101,29 *euro* un nokavējuma naudu 1794,29 *euro*, kopā 5895,58 *euro*.

[3] Dienesta ģenerāldirektore, izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, 2016.gada 18.februārī pieņēma lēmumu Nr.22.13-2/1185 (turpmāk – Lēmums), ar kuru atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu.

Lēmumā konstatēts turpmāk minētais.

[3.1] Pēc dienesta rīcībā esošās informācijas pieteicējs neatbilst likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.^{7} panta trešās daļas 3.punkta „a", „b", „c" un „e" apakšpunktiem, jo pats ar lauksaimniecisko darbību nav nodarbojies, nav guvis ieņēmumus no lauksaimnieciskās darbības, nav persona, kurai kā bijušajam zemes īpašniekam vai viņa mantiniekam saskaņā ar likumu „Par zemes privatizāciju lauku apvidos" atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi (lauksaimniecības zeme) un nav atsavināto nekustamo īpašumu saņēmis kā dāvinājumu no personas, ar kuru saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē.

[3.2] Tā kā pieteicējs nekustamo īpašumu „Kalnenieki", Sesavas pagastā, Jelgavas novadā (½ domājamo daļu) ieguva mantojumā no /pers. C/, tad konkrētajā gadījumā uz pieteicēja atsavināšanas darījumu nav attiecināms likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.^{7} panta trešās daļas 3.punkta „d" apakšpunkts, jo /pers. C/ nav uzskatāma par personu, kas saskaņā ar likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos" ir atjaunojusi īpašuma tiesības uz zemi, kas pēc tās lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme.

[3.3] Tā kā no lietas materiāliem (dienestam iesniegtajiem Caunes Ulda Sesavas pagasta zemnieku saimniecības „IVULLA" bankas konta izrakstiem) konstatējams, ka pirkuma maksa Ls 5000 par nekustamā īpašuma iegādi pārskaitīta pieteicējam 2013.gada 7.maijā un Ls 19 600 – 2013.gada 23.jūlijā, tad dienesta Nodokļu pārvaldes IIN datu atbilstības pārbaužu daļa pamatoti secināja, ka pieteicējam saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19.panta 5.^{3} daļu bija jāiesniedz deklarācija par ienākumu no kapitāla par 2013.gada maiju (līdz 2013.gada 17.jūnijam) un par 2013.gada jūliju (līdz 2013.gada 15.augustam) un atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19.panta 3.^{2} daļai jāsamaksā aprēķinātais nodoklis 15 dienu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas, attiecīgi līdz 2013.gada 2.jūlijam un 2013.gada 30.augustam.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu, atsaucoties uz apstrīdēšanas iesniegumā dienesta ģenerāldirektoram norādītajiem argumentiem.

[5] Dienests tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, atsaucoties uz Lēmumā norādīto argumentu pamata.

[6] Dienesta pārstāve tiesas sēdē neatzina pieteikumā ietverto prasījumu, balstoties uz Lēmumā ietvertajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Noklausoties dienesta pārstāves paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Darījuma noslēgšanas brīdī un IIN maksāšanas pienākuma brīdī likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.[7] panta trešā daļa paredzēja, ka ar nodokli neapliek ienākumu no tāda nekustamā īpašuma atsavināšanas, kurš pēc lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme, ja ir izpildīti visi turpmākie nosacījumi:

1) īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu tā atsavināšanas rezultātā iegūst persona, kura Uzņēmumu reģistrā reģistrēta kā komercsabiedrība, individuālais komersants vai zemnieku saimniecība vai dienestā – kā saimnieciskās darbības veicēja;

2) vismaz vienā taksācijas periodā no pēdējiem trim pirmstaksācijas periodiem vairāk nekā pusi no šīs panta daļas 1.punktā minētās personas saimnieciskās darbības ieņēmumiem veido ieņēmumi no lauksaimnieciskās darbības vai arī šī persona no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda saņem atbalstu kā jaunais lauksaimnieks;

3) lauksaimniecības zemes pārdevējs – maksātājs atbilst vienam no šādiem kritērijiem:

a) ir persona, kura veic lauksaimniecisko darbību un atbilst šīs panta daļas 2.punktā noteiktajiem kritērijiem,

b) ir persona, kura pirms lauksaimnieciskās darbības pārtraukšanas, sasniedzot pensionēšanās vecumu, nodarbojusies ar lauksaimniecisko darbību un pirms pensionēšanās atbildusi šīs panta daļas 2.punktā noteiktajiem kritērijiem,

c) ir persona, kurai kā bijušajam zemes īpašniekam vai viņa mantiniekam saskaņā ar likumu „Par zemes privatizāciju lauku apvidos" atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi, kas pēc tās lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme,

d) ir persona, kura nekustamo īpašumu, kas pēc lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme, saņēmusi mantojumā no šā punkta „a", „b" vai „c" apakšpunktā minētajām personām,

e) ir persona, kura nekustamo īpašumu, kas pēc lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme, saņēmusi uz dāvinājuma līguma pamata no šā punkta „a", „b", „c" vai „d" apakšpunktā minētās fiziskās personas, kuru ar dāvinājuma saņēmēju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē.

Atbilstoši citētajai normai, ja neizpildās kaut viens no likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.[7] panta trešajā daļā minētajos punktos ietvertajiem nosacījumiem, tad gūtais ienākums ir apliekams ar nodokli.

[9] Lietā ir strīds par to, vai izskatāmajā gadījumā ir piemērojama likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.[7] panta trešās daļas 3.punkta „d" apakšpunkts.

[10] Pamatojoties uz Jelgavas rajona Sesavas pagasta padomes zemes komisijas 1997.gada 20.novembra lēmumu (sēdes protokola izraksts Nr.12), īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu/adrese B/, kadastra Nr./numurs A/, nostiprinātas zemesgrāmatā /pers. D/. Pēc /pers. D/ nāves, nekustamo īpašumu mantoja viņas bērni – ½ /pers. C/ un ½ /persona F/. Savukārt pieteicējs nekustamo īpašumu saņēma kā dāvinājumu ½ no /pers. C/ un kā mantojumu ½ /pers. G/ *(lietas 21., 25.-29.lapa)*.

Šādos apstākļos nav pamata atzīt, ka pieteicējs nekustamo īpašumu, kas pēc lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme, saņēmis mantojumā no bijušā zemes īpašnieka vai viņa mantinieka, kam saskaņā ar likumu „Par zemes privatizāciju lauku apvidos" atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi. Likumā noteiktais izņēmums būtu piemērojams gadījumā, ja pieteicējs nekustamo īpašumu būtu mantojis tieši no /pers. D/. Nav tiesiska pamata tiesību normu tulkot tādējādi, ka šīs tiesības būtu attiecināmas arī turpmākajiem mantiniekiem, jo tiesību norma to neparedz un tās paplašinātai iztulkošanai nav pamata.

Tā kā pieteicējs nekustamo īpašumu ieguva kā dāvinājumu ½ no /pers. C/ un kā mantojumu ½ /pers. G/, veiktajam darījumam nav piemērojums likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.[7] panta trešās daļas 3.punkta „d" apakšpunkts. Secināms, ka pieteicējs ir guvis ienākumu, kas ir apliekams ar IIN.

[11] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19.panta 5.[3] daļa noteic, ka maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma, deklarāciju par ienākumu no kapitāla iesniedz līdz ienākuma gūšanas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam, ja ienākumi no kapitāla aktīvu atsavināšanas mēnesī pārsniedz 500 latus.

Atbilstoši minētā likuma 19.panta 3.[2] daļai maksātājs iemaksā budžetā aprēķinātā nodokļa summu ne vēlāk kā 15 dienu laikā no šā panta 5.[2] un 5.[3] daļā noteiktās deklarācijas par ienākumu no kapitāla iesniegšanas dienas.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 16.[1] panta pirmā daļa noteic, ka par ienākuma gūšanas dienu uzskatāma diena, kad maksātājs saņem naudu vai citas lietas, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

Tā kā samaksa par nekustamā īpašuma atsavināšanu veikta 2013.gada 7.maijā un 2013.gada 23.jūlijā, tad pieteicējam saskaņā ar citētajām tiesību normām bija jāiesniedz deklarācija par ienākumu no kapitāla par 2013.gada maiju līdz 2013.gada 17.jūnijam (2013.gada 15.jūnijs – sestdiena, 16.jūnijs – svētdiena) un par 2013.gada jūliju līdz 2013.gada 15.augustam un jāsamaksā aprēķinātais nodoklis 15 dienu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas, attiecīgi līdz 2013.gada 2.jūlijam un 2013.gada 30.augustam.

Pieteicējs 2014.gada 12.maijā iesniedza deklarāciju par ienākumu no kapitāla par 2013.gadu, kurā deklarēja gūtos ienākumos no zemesgabala pārdošanas kā neapliekamos ienākumus *(lietas 32., 33.lapa)*.

[12] Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otro daļu par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda – no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

Līdz ar to, pieteicējam pamatoti noteikta nokavējuma nauda par nodokļa samaksas termiņa kavējumu no 2013.gada 3.jūlija līdz 2016.gada 10.janvārim 384,28 *euro* (833,59 *euro* x 0,05% x 922 dienas) un par periodu no 2013.gada 31.augusta līdz 2016.gada 10.janvārim 1410,01 *euro* (3267,70 *euro* x 0,05% x 863 dienas).

Pieteicējs nav izteicis iebildumus par dienesta veiktajiem nodokļa summas un nokavējuma naudas aprēķiniem. Tiesa aprēķinos kļūdas nekonstatē.

[13] Balstoties uz iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt pilnībā /pers. B/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2016.gada 18.februāra lēmuma Nr.22.13-2/1185 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnesis M.Birkmanis